

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Priskėlimo parapijos laikraštis

Pradedami švęsti Šv. apaštalo Pauliaus metai

Birželio 28 d. Šv. apaštalo Pauliaus bazilikoje už Miesto sienų popiežius Benediktas XVI pradeda Šv. apaštalo Pauliaus jubiliejaus metus, kurie tęsis iki 2009 m. birželio 29 d.

Arkivysk. dr. Peteris Stephanas Zurbrigenas,

Apaštalinis nuncijus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Kodėl švenčiami Šv. apaštalo Pauliaus metai? Pernai, skelbdamas šiuos metus, popiežius Benediktas XVI sakė, kad nūdienos Bažnyčiai reikalingi tokie liudytojai ir kankiniai kaip šv. Paulius, po savo atsivertimo ypač asmeniškai išpareigojęs darbuotis visą gyvenimą ir visoms tautoms skelbti Evangeliją. Jis tam atsidėjo visko atsisakėdamas, nepaisydamas pavojų, sunkumų ir persekiojimų. Pasak popiežiaus, Paulius „gyveno ir darbavosi dėl Kristaus, dėl Jo kentėjo ir numirė.“

Tai gi Šv. Tėvas nori pristatyti šv. Paulių kaip sektiną pavyzdį ir šitaip kartu sustiprinti mūsų tikėjimą bei krikščioniškąją tapatybę reliatyvizmo ir religinio abejingumo giliai paženklinatoje epochoje. Todėl popiežius ragina Visuotinę Bažnyčią, visus mus sekti apaštalo Pauliaus pėdomis, išsiklausyti į jo mokymą tiesiogiai susiliečiant su nepaprastu šio didžiojo evangelizuotojo bei misionieriaus gyvenimu ir kūryba, pasisemti naujo entuziazmo ir naujos motyvacijos.

Akivaizdu, jog būdamas iškilus teologas Šv. Petro soste Benediktas XVI pageidauja, kad mes vis geriau ir giliau pažintume apaštalo Pauliaus mokymo turtus. Jo mokymas – tikras Kristaus išgelbėtosios žmonijos paveldas. Šie metai bus ypač švenčiami Romoje, kur po popiežiaus bazilikos altoriumi, pasak nenutrūkstamos tradicijos ir ekspertų nuomonės, jau du tūkstančius metų guli sarkofagas su šv. Pauliaus relikvijomis.

Per visus Pauliaus metus Romoje ir visame pasaulyje bus organizuojamos mokslinės konferencijos, liturginiai, kultūriniai bei ekumeniniai renginiai ir maldininkų kelionės, skelbiami tekstai apie šv. Pau-

liaus raštus ir t.t. Šv. Tėvas primygtinai pabrėžia apaštalo Pauliaus gimimo du-tūkstantųjų metinių ekumeninį aspektą ir būtinybę deramai jį pažymėti.

Šv. Paulius ir Lietuva. Jei neapsirinku, Lietuvoje bene 25 bažnyčios dedikuotos apaštalam Petriui ir Pauliui, pasak popiežiaus Klemenso (Romos vyskupo apie 95 m. po Kr.) – šiems dviem „Bažnyčios stulpams“. Tarp šių bažnyčių yra ir Kauno bei Šiaulių katedros, taip pat buvęs vyskupo sostas Varniuose. Išskirtinai šv. Pauliui dedikuotos dar trys šventovės: Spraudyje (Telšių vyskupijoje), Vaidotuose ir Visagine (abi Vilniaus vyskupijoje). Šv. Pauliaus metais šios bažnyčios kuo puikiausiai galėtų tapti piligrimystės vietomis.

Evangelizuotojas šv. Paulius ir naujoji evangelizacija. Jono Pauliaus II knygoje *Atmintis ir tapatybė skyrių „Europietiška tėvynė“* sudaro vos keletas, tačiau labai įžvalgių puslapių (p. 103-113), kuriuose Šv. Tėvas ieško šio žemyno krikščioniškųjų šaknų ir jas randa Apaštalų darbų knygoje. Kaip gerai žinoma, naktį Troadoje Paulius patyrė regėjimą: „...jam pasirodė makedonietis, kuris maldavo: „Ateik į Makedoniją ir padėk mums!“ Po šio regėjimo mes nedelsdami nutarėme keliauti į Makedoniją, įsitikinę, jog Dievas mus pašaukė skelbti jiems Evangelijos“ (Apd 16,9-10). Apaštalai ir ypač Paulius neša Evangeliją į Graikiją ir Romą. Evangelija įžengė į Europą, ir Jonas Paulius II toliau svarsto: „Kodėl, mąstydami apie Europą, kalbą pradedame nuo evangelizacijos? Ta priežastis, matyt, yra paprasčiausias faktas, kad būtent evangelizacija suformavo Europą bei suteikė pradžią jos tautoms ir jų kultūroms“ (ten pat, p.104).

Šitaip Šv. Pauliaus metų šventimas

mums visiems tampa malonės akimirka, įgalinančia naujai išsąmoninti savo pašaukimą ir misiją Bažnyčioje. Kaip žinia, Bažnyčios misija yra evangelizuoti – visoms tautoms skelbti Gerąją naujieną, jos esame išgelbėti Jėzaus Kristaus. <...> Tokiu išsąmoninimu išsiliejama į didįjį sąjūdį, Jono Pauliaus II pavadintą naująja evangelizacija, o šio esminio išsūkio pamatai padėti 1975 m. paskelbtame popiežiaus Pauliaus VI apaštališkajame paraginyje *Evangelii nuntiandi*. Visa Dievo tauta pašaukta dalyvauti Kristaus ir Jo bažnyčios pranašiškoje, kunigiškoje ir karališkoje misijoje.

Naujoji evangelizacija Lietuvoje pagal apaštalo Pauliaus pavyzdį. Konferencijoje apie naująją evangelizaciją (2000 12 10) kardinolas Josephas Ratzingeris sakė: „Esminis kiekvieno žmogaus klausimas – kaip įgyvendinamas tapimas žmogumi? Kaip išmokstama gyvenimo meno? Koks kelias veda į laimę? Evangelizuoti – reiškia parodyti šį kelią, išmokyti gyvenimo meno. Savo viešojo gyvenimo pradžioje Jėzus pasakė: Aš atėjau nešti Gerąją Naujieną vargdieniams (plg. Lk 4,18); kitaip tariant: „Aš turiu atsakymą į jūsų esminį klausimą; aš rodau jums kelią į gyvenimą, teisingiau, kelią į laimę; aš esu tas kelias.“ <...> Tikėjimas amžinuoju gyvenimu nepadaro žemiškojo gyvenimo nereikšmingo. Veikiau priešingai, jis tik reiškia, kad mūsų gyvenimo matas yra amžinybė, kad mūsų gyvenimas žemėje irgi svarbus ir be galo vertingas. Dievas – ne mūsų gyvenimo varžovas, bet mūsų didybės laidas.“ Pasak apaštalo Pauliaus, mūsų paskirtis ir misija – būti pašauktiems tiesai, meilei, tarnavimui (plg. Gal 5, 13-14).

„Artuma“

Sekmadienio katechezė

Dekanas klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Jėzus Kristus, Dievo Sūnus

„Bet, atėjus laiko pilnatvei, Dievas pasiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų įstatymui, kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume išūnystę“ (Gal 4,4-5). Tai „Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, Gerosios Naujienos pradžia“ (Mk1,1): Dievas aplankė savo tautą. Jis įvykdė, ką buvo žadėjęs Abraomui ir jo palikuonims. Jis atsiuntė savo Sūnų.

Mes, krikščionys, tikime ir išpažįstame: Jėzus ir yra tas Kristus, Mesijas. Dievas Jį atsiuntė ir patėpė savo Dvasia (Iz 61,1; Lk 4,18). Jis yra tas Gelbėtojas, kurį Dievas pažadėjo savo ir visoms tautoms.

Kristus yra katechezės centras. Katekizuoti – reiškia Kristaus asmenyje atskleisti visą amžinąjį Tėvo planą, stengtis suprasti Kristaus veiksmus ir žodžius.

Perduoti krikščionių tikėjimą – tai pirmiausia skelbti Jėzų Kristų ir žadinti tikėjimą į Jį. Nuo pat pradžių pirmieji krikščionys degte degė troškimu skelbti Kristų: „Juk mes negalime tylėti apie tai, ką esame matę ir girdėję“ (Apd 4,20).

Jėzaus vardas Izraelyje buvo labai

Nukelta į 2 p.

Atkelta iš 1 p.

populiarus ir išvertus iš hebrajų kalbos reiškia „Dievas (Jahvė) gelbsti“. Jėzus įvykdo tai, ką sako Jo vardas: Jis yra Gelbėtojas, Jis teikia Išganymą. Jėzaus vardas reiškia, kad Dievo vardas glūdi Jo Sūnaus Asmenyje, kuris tapo žmogumi, kad visus galutinai išgelbėtų iš nuodėmių. Tai dieviškas vardas, atnešantis išganymą, todėl dabar Jo šauktis gali visi, nes Jėzus yra susivienijęs su visais žmonėmis taip, kad „neduota žmonėms po dangumi kito vardo, kuriuo galėtume būti išgelbėti“ (Apd 4,12). Jėzaus vardas yra krikščionių maldos centras.

Kristus yra hebrajiško žodžio „Mesijas“ vertimas į graikų kalbą ir reiškia „Pateptasis“. Taip buvo tituluojami Izraelio karaliai. Jie ir kunigai, suteikiant jiems pareigas, būdavo pateptami šventintu aliejumi – tai ženklas, kad jie gali veikti Dievo vardu. Izraelyje, kalbant apie „Pateptąjį“, Mesiją, turėtas omenyje karalius, Dievo pavėdimu ir Dievo globojamas, išvaduosiantis tautą iš romėnų jungo ir valdysiantis ją iš Jeruzalėje esančio Dovydo sosto.

Mesijinis Jėzaus pašventinimas liudija Jo dieviškąją misiją: „Juk Kristaus vardu suprantamas ir tas, kuris patepė, ir tas, kuris buvo pateptas, ir pats pateptas. O patepė Tėvas, pateptas buvo Sūnus; pa-

teptas Dievo Dvasioje, kuri pati yra pateptas“ (2 Tim 2,8). Daugelis žydų, net kai kurie pagonys, atpažino Jėzuje pagrindinius „Dovydo Sūnaus“, Dievo pažadėto Izraeliui Mesijo, bruožus.

Kai Izraelyje norėta pasakyti, kad koks nors žmogus ypatingai yra susijęs su Dievu, vadindavo jį Dievo sūnumi. Taip buvo vadinami ir karaliai, net pati Izraelio tauta. Tačiau mes, sakydami: „Jėzus yra Dievo Sūnus“, turime omenyje, kad Jėzus su Dievu susijęs kitaip nei karalius ar Izraelio tauta. Tai geriausiai pasako Petras, pirmasis apaštalas, išpažindamas: „Tu esi Mesijas, Gyvojo Dievo Sūnus“ (Mt 16,16).

Dievo vardas Jahvė, kuris reiškia „Aš Esu Esantysis“, žydams yra toks šventas, kad jie šio vardo nei taria, nei rašo, o savo maldose jį kreipiasi žodžiu Viešpats (Kyrios). Krikščionys, vadindami Viešpatį ne tik Dievą Tėvą, bet ir iš numirusių prisikėlusį Jėzų Kristų, išpažįsta Jį esant Dievo Sūnų. Viešpaties vardas reiškia dieviškąją valdžią. Išpažinti Jėzų ar Jo šauktis kaip Viešpaties – tai reiškia tikėti Jo dievyste. „Ir nė vienas negali ištarti: „JĖZUS YRA VIEŠPATS“, jei Šventoji Dvasia nepaskatina“ (1 Kor 12,3).

Jėzaus Žodis tapo kūnu, kad mus išgelbėtų ir sutaikintų su Dievu. Žodis tapo kūnu, kad mes pažintume Dievo meilę. Žodis tapo kūnu, kad mums būtų šventu-

mo pavyzdys: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (Jn 14,6). Žodis tapo kūnu, kad mus padarytų „dieviškios prigimties dalininkais“ (2 Pt 1,4). Vienatinis Dievo Sūnus, norėdamas, kad mes taptume Jo dievystės dalininkais, priėmė mūsų prigimtį, kad, tapęs žmogumi, sudievinų žmones.

Unikalus ir vienartinis Dievo Sūnaus Išsikūnijimo faktas nereiškia, kad Jėzus Kristus yra iš dalies Dievas, iš dalies žmogus, kažkoks dieviškumo ir žmogiškumo mišinys. Jis tapo tikru žmogumi, likdamas tikras Dievas. Jo žmogystės tikrumas buvo paliudytas Jo kančios metu. Jėzus kentėjo nepaprastus skausmus, tačiau niekuomet neatsisakė savo žmogystės, kurią prisiėmė dėl mūsų. Jėzaus dievystė parodoma Jo darbais, galia pagydyti ligonius, prikelti mirusius. Dievas yra vilties pagrindas, mūsų meilės objektas. Kadangi Jėzus yra Dievas, Jam visa priklauso. Jėzus Kristus, būdamas tikras Dievas ir tikras žmogus, turi žmogišką protą ir valią, šios galios tobulai suderintos ir palenktos Jo dieviškajam protui ir valiai, kurie yra bendri ir Tėvui, ir Šv. Dvasiai.

Tad Išsikūnijimas yra paslaptis nuostabios vienybės, kuri sujungia dieviškąją ir žmogiškąją prigimtis viename Dievo Žodžio Asmenyje.

Dvasiniai skaitiniai „Tikėjimo žingsniai“

Adolfa Daukšienė

2. Esminis sprendimas /tesinys/

Apsvarstęs iškilusią problemą žengi antrą žingsnį – tvirtai apsisprendi ją nugalėti tikėjimu. Dievas gerbia tavo laisvę. Jis gerbs kitokį tavo apsisprendimą – amžinai būti pragare. Visi mes gyvename „sprendimo slėnyje“ (Je 3,14). Kad žmogus gali laisvai rinktis, rasi: 2 Sam 24,12, Job 34,4, Pat 3, 31, Iz 7,15, Žyd 11,25.

Dr. doc. Laima Šinkūnaitė,
VDU Menų institutas

Katalikiškoji reforma XVII a. Lietuvoje paskatino spartų įvairių vienuolių plitimą. Rožinio maldos platinimo teisė priklausė dominikonams. Jie steigė Rožinio brolijas, kurios populiario šią maldą pasauliečių tarpe. Ilgainiui tikintieji rožinį ypač pamėgo. Be abejo, neišsiaiškinus Rožinio teologinės prasmės, iki galo neatsiskleis ir Švč. Mergelės Marijos Rožinio Karalienės paveikslas dvasinis turinys.

Karolių ir mazgelių virvelės, kaip pagalbines priemones skaičiuojant ir medituojant maldas, yra žinomos nuo seniausių laikų beveik visose religijose. Seniausių krikščioniškų maldų skaičiavimo pavyzdį pateikia senovės istorikas Paladius: šv. Paulius (230 – 342), pirmasis atskyrėlis iš Tėbų, kiekvieną dieną turėdavo sukalbėti tris šimtus „Tėve mūsų“. Šiam tikslui jis prisirinkdavo tiek pat akmenėlių ir po kiekvienos sukalbėtos maldos po vieną sviesdavo atgal į smėlį. Nuo VIII a. atgailų knygos aptinkama, kad vienuoliai „Tėve mūsų“ maldoms skaičiuoti naudodavo tam tikrą virvelę, vadinamą „Tėve mūsų“ virvele („Pater noster“). Šios virvelės yra savotiškas rožinio prototipas.

Dievas nesima veikti tol, kol tu neapsisprendei. Tai turi būti ne laikinas sprendimas, ne „galbūt“, o tvirtas pasirinkimas: „tokia mano paties valia“. Sprendimas toks svarbus todėl, kad tai durys į žengti į Dievo atsakymų tikrovę. Už tų durų tavęs laukia Visagalis Dievas, pasiruošęs pajudinti dangų ir žemę dėl žmogaus apsi-

sprendimo veikti pagal Šv. Raštą.

Daugelis žmonių velka velnio vergystės našta ir net leidžia jos prabaigiami. Jų apsisprendimai abejingi ir praskydę, šie žmonės niekada neateis į pergalės aikštę. Turi pasakyti: „Aš įveiksiu šią situaciją Dievo jėga, Jo žodžiu, ir niekas manęs neprivers pakeisti šio apsisprendimo.“

Teologinė Rožinio prasmė

Rožinio maldos kilmės klausimas tebėra diskutuotinas, tačiau tradiciškai, t.y. šventųjų tėvų raštuose, šios maldos formos autorystė yra priskiriama šv. Dominykui, kuriam, pasak legendos, pasirodžiusi Švč. M. Marija įteikė rožinį. Šią legendą įtvirtino dominikonas šv. Alanas de la Roche'as (?-1475), kurio pastangomis XV a. pabaigoje išsikristalizavo galutinė tradicinė rožinio maldos forma, susidedanti iš 150 „Sveika, Marija“, kas dešimtą įterpiant vieną „Tėve mūsų“ ir vieną „Garbė Dievui Tėvui“.

Meldžiantis gilinamasi į Jėzaus ir Marijos gyvenimo slėpinius, sugrupuotus į tris dalis. Pirmąją dalį sudaro Džiaugsmo slėpiniai: Apreiškimas, Apšilankymas, Gimimas, Paaukojimas, Atrodymas šventykloje. Antroji dalis susideda iš Kančios slėpinių: Maldos alyvų sode, Plakimo, Vainikavimo erkėčiais, Kryžiaus nešimo ir Nukryžiuojimo. Trečioji dalis sudaryta iš Garbės slėpinių: Prisikėlimo, Žengimo į dangų, Šventosios Dvasios atsiuntimo, Marijos paėmimo į dangų bei Marijos vainikavimo.

Galutinė rožinio vardo kilmės versija

taip pat nėra nustatyta. Manoma, kad rožiniu ši malda pavadinta todėl, kad rožės yra mėgstamiausias Švč. Mergelės Marijos simbolis. Dievo Motina dažnai vadinama „rože be spyglių“, rožių pilną karsatą išvydo apaštalai, kai Marija buvo paimta į dangų. Šv. Louisas De Montfortas (1673-1716) aiškina, kad žodis rožinis reiškia „rožių karūną“. Švč. Mergelė Marija savo apsiereiškimuose keletui žmonių atskleidė, kad kiekvieną kartą, kalbėdamasi „Sveika, Marija“, jie įteikia jai po nuostabią rožę, o kiekviena baigta rožinio malda yra rožių karūna. Jėzuitas Alphonas Rodrigueras, karštai kalbėdamas rožinio maldą, matydavo iš jo burnos išplaukiančią raudoną rožę kiekvieną kartą per „Tėve mūsų“ ir baltą – per „Sveika, Marija“. Rožė yra gėlių karalienė, Marija – Dangaus Karalienė.

Apie rožinio maldos ypatumus, prasmę ir reikšmę daug rašė šventieji bei poeziai. Deja, nėra išlikę rašytinių šv. Dominiko šaltinių, kuriuose šis šventasis būtų išsakęs savo mintis apie rožinį. Jau minėtas šv. Louisas de Montfortas XVII ir XVIII amžių sandūroje parašė vieną zy-

mausių knygų, skirtų šiai maldai – „The Secret of the Rosary“, kuriame rėmėsi ir šv. Alano veikalu. Šventasis rožinį vadinamistiniu rožės medžiu ir ragina kalbėti šią maldą kiekvieną dieną: „Prašau, nepaniekinkite šio nuostabaus ir dangiško medžio, bet sodinkite jį savomis rankomis į savo sielos sodą, kalbėdami Rožinį kiekvieną dieną“. Pirmasis popiežius, kuris atkreipė ypatingą dėmesį į rožinio svarbą ir naudą, buvo Leonas XIII – dvidešimt du iš jo parašytų dokumentų buvo skirti rožiniui, todėl jis dar vadinamas „Rožinio popiežiumi“. Dokumente „Octobri Mense“ (1891 09 22) jis rašė: „Norint nuraminti užrūstinto Dievo galybę ir suteikti dvasinės stiprybės kenčiantiems, nėra geresnės priemonės kaip nuoširdi ir atkakli malda, jungianti krikščioniško gyvenimo meilę ir praktikavimą. Ir abu šie dalykai, maldos dvasia ir krikščioniško gyvenimo praktika, yra geriausiai pasiekiami kalbant Marijos rožinį. <...> Rožinis yra geriausias būdas atskleisti ir įtvirtinti pagrindinius krikščionių religijos slėpinius“. Teologinė rožinio prasmė yra išsamiai apibrėžta Jono Pauliaus II enciklikoje „Rosarium Virginis Mariae“ (2002 10 16). Šiame dokumente tradicinis šventųjų ir šventųjų tėvų mokymas apie rožinį nėra paneigiamas, tik papildomas. Todėl teologinė rožinio prasmė čia apibrėžiama, remiantis šia enciklika.

Rožinio malda yra tarsi Evangelijos santrauka, kurioje kartu su Švč. Mergele Marija yra apmąstomi ir kontempliuojami svarbiausieji Jėzaus ir Marijos gyvenimo slėpiniai. Išganymo kelyje nepaprastas vaidmuo teko Dievo Motinai, per kurią „Žodis tapo kūnu“ (Jn 1, 14). Marija visada buvo šalia Kristaus žemiškajame jo kelyje ir geriausiai jį pažino, kaip kiekviena motina pažįsta savo vaiką. Mirda-

mas ant kryžiaus, Jėzus ištarė: „Moterie, štai tavo sūnus!“ Paskui tarė mokiniumi: „Štai tavo motina!“ (Jn 19, 26-27) Tokiu būdu Marija tapo dvasine visų krikščionių Motina. Rožinio slėpinių išgyvenimas kartu su Švč. Mergele yra giliai prasmingas. Per rožinio maldą „krikščioniškoji tauta leidžiasi įvesdinama į Kristaus veido grožio kontempliavimą ir jo meilės gėlmės patyrimą“. Kristaus slėpiniai yra ir jo Motinos slėpiniai.

Rožinis yra meditacinė malda, kuri remiasi kartojimu. Kartojimas neturi tapti mechanišku, meldžiantis yra svarbu išigilinti į kiekvieną slėpinį, jį apmąstyti ir tarsi dalyvauti Išganymo vyksme. Rožinio malda yra priminimas to, kas buvo, tačiau šie įvykiai „nėra vien „vakar“, jie kartu yra išganymo „šiandien“. Rožinis papildo liturgiją, kurioje per Dievo malonę yra nuolat aktualizuojama tai, kas įvyko prieš daug amžių. Per nuolatinę kontempliavimą gilindamiesi į Atpirkėjo gyvenimą, Švč. Mergeles padedami, tikintieji vis labiau panašėja į Kristų – savo siekiamybę, idealą: „Rožinis mus mistiškai perkelia prie Marijos, į Nazareto namus, kur ji rūpinasi žmogišku Kristaus augimu. Šitaip netiesiogiai ji gali mus auklėti ir ugdyti, kol mumyse „išryškės Kristaus atvaizdas“ (Gal 4, 19)“. Ši malda padeda žmogui geriau perprasti išganomosios kančios prasmę ir suvokti savo paskirtį šiame kelyje.

Džiaugsmo slėpinių dalyje apmąstymų ašis yra Iškūnijimo slėpinys: čia visi įvykiai yra kupini džiaugsmo – nuo Apreiškimo Marijai, per Kūdikių gimimą iki Jo atradimo šventykloje. Kančios kelyje Kristus su nepaprasta meilės galia žmoneis žengia į galutinį savo misijos tikslą – Atpirkimą per mirtį ant kryžiaus. Šis kelias prasideda Getsemanės sode – „Tėve,

jei nori, atimk šią taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet Tavo valia“ (Lk 22,42) – ir baigiasi ant Golgotos kalno. Pagaliau išgyvento skausmo tylą pertraukia nuostabus įvykis: įvyksta tai, kas žadėta – Kristus prisikelia iš numirusių, žengia į dangų ir užima garbingą vietą Dievo Tėvo dešinėje. Prie Jėzaus prisijungia ir jo Motina.

Simbolinę reikšmę turi ir vėrinys, kuriuo naudojamos kalbant rožinį. Būdamas uždaras, jis yra nesibaigiantis, nuolatinis artėjimas prie Nukryžiuotojo. Pal. Baltramiejus Longas rožinio vėrinį lygina su grandine, jungiančia su Dievu: „O rožini, palaimintas Marijos, švelnioji grandine, jungianti mus su Dievu, meilės ryšy, vienijantis mus su angelais, išminties bokšte, atsilaukantis prieš pragaro antpuolius, saugusis uoste jūros katastrofoje, daugiau tavęs nebepamesime.“

Apibendrinti teologinę rožinio prasmę galima šiais popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiais: „Iš tikrųjų kalbėti rožinį reiškia ne ką kita, kaip kartu su Marija kontempliuoti Kristaus veidą.“ Rožinio malda yra meditacinio pobūdžio, padeda giliau suvokti Evangelijos esmę ir yra nuolatinis artėjimas prie Dievo. Kontempliuodamas slėpinius, atspindinčius svarbiausius Kristaus išganomojo kelio etapus ir iš esmės suvokdamas atpirkimo reikšmę, žmogus įprasmina savo egzistenciją, kuri nesibaigia žemėje, bet tęsiasi amžinai Dievo Karalystės spindesyje. Išganymo keliu nuolat lydi Marija, kartais nepastebima, tačiau kantriai ir pastoviai mokydama pažinti Jėzų. Šios esmės suvokimas padeda pajusti prasminį krūvį, išreikštą rožinio paveiksluose, pavyzdžiui, leidžia ir Troškūnų bažnyčios Marijos atvaizdą išvysti tuometinio žmogaus akimis.

Birželio 14 d. Tautos šventovėje buvo iškilmingai paminėta Gedulo ir vilties diena. 18 val. šv. Mišioms vadovavo vyskupas emeritas J. Preikšas, koncelebravo parapijos klebonas mons. V. Grigaravičius ir kun. V. Brusokas. Šv. Mišiose skambėjo giesmės, atliekamos Vilniaus arkikatedros choro (vadovė ir dirigentė V. Savickaitė- Paciušenė).

Homilijoje vyskupas priminė tautos Golgotos laikus, kai 1940 m. Lietuvą pasiglemžė sovietai. Po metų nuskriejo šturpi žinia – veža. Kas veža? Ką veža? Už ką veža? Kur veža? Atsakymas vienas – veža lietuvius, o jų kaltė – jų nekaltumas. Tik tikėjimas stiprino, neleido palūžti, įkvėpė vilties sugrįžti į Lietuvą. Ką parodė tau-

Parapijos gyvenimo atspindžiai

Birutė Vasylienė

Gedulo ir vilties dienos paminėjimas

tos tragedija? Visų pirma tai, koks bausis žmogus, kai iš savo širdies išvaro Dievą. Antra pamoka – negalima pamiršti mūsų tautos istorijos. Ir dar vienas momentas – dauguma tremtinių tapo kankiniais, nes tragiškai žuvo už tėvynę, už tikėjimą. Nors jie nepaskelbti šventaisiais, tačiau meldamiesi už juos prašykime sau tikėjimo, meilės, vilties ir laisvės. Maldaukime, kad Dievas paskatintų visus eiti, kaip ėjo šie tremtiniai, doros, tikėjimo, neblėstančios armino meilės keliais.

Po palaiminimo klebonas, pristatydamas A. Dvoržako Mišias „Stabat Mater“, kalbėjo, kad birželio 14-oji į Tėvynės širdį įsirėžė skaudžiu, neužgyjančiu randu, kuris, kaskart atsinaujinęs, verčia išgyventi tų dienų kraupius įvykius, įvertinti ir pamąstyti, ką aš darau, kad tie lai-

kai nepasikartotų, kaip aš gyvenu, kokias vertybes branginu, kas man yra Tėvynė Lietuva? Monsinjoras kalbėjo: „Mes privalome kalbėti apie lietuvių patirtą siaubą, kuriam nėra jokių pateisinimų ir nebus jokie išpirkimo. Mes privalome tai

Nukelta į 3 p.

Atkelta iš 3 p.

perduoti iš kartos į kartą, kad išgyventi baisūs laikai skatintų būti budriais, nepasiduoti jokioms provokacijoms, kurios įstumtų Lietuvą į panašią vergiją. Tegul praeitis pasibeldžia į kiekvieno mūsų sąžinę, tegul primena, kokia išdavysčių, kompromisų ir atsitiktinumų kaina išliko mūsų Tėvynė Lietuva. Su didžiausia pagarba žemai nulenkiamo galvas prieš tuos, kurie nepaisydami žiaurių represijų išsaugojo brangų lietuvišką žodį, kalbą, meilę Dievui ir Tėvynei“.

Po to monsinjoras pristatė Mišių „Stabat Mater“ atlikėjus: Aistę Širvinskaitę, Raimondą Janutėnaitę, Mindaugą Zimkų, Egidijų Dauskurdį, Vilniaus katedros chorą, jo vadovę ir dirigentę Violeta Savickaitę-Paciūnienę, vargonininką Bernardą Vasiliauską.

Iš lėto, pamažu, lyg nedrąsiai tyrinėdami aplinką, pasigirdo pirmieji vargonų garsai, kurie greitai virto galingu srautu, užtvindžiusiu bažnyčios erdvę, o kai prie jų prisijungė atlikėjų balsai, rodos, nebeliko vietos net orui įkvėpti. Žmonės sėdėjo susikaupę, susimąstę, įsijautę į iškilmingų garsų jūrą.

Neabejoju, kad visi susirinkusieji širdimi pritarė mons. V. Grigaravičiui, kuris nuoširdžiai padėjo atlikėjams už nuostabias akimirkas, vyskupui J. Preikšui už šv. Mišių auką, homiliją, koncerto rėmėjams – Seimo narėms V. V. Margevičienei ir R. Juškevičienei, Čekijos Respublikos ambasadoriui Lietuvoje J.E. Alois Buchtai.

Idomybės

Archeologai spėja: Jordanijoje rasta pati seniausia krikščionių bažnyčia

Archeologai Jordanijos šiauriniame Rihabo mieste rado urvą, kuris, kaip jie mano, gali būti pati seniausia pasaulyje krikščionių bažnyčia, rašo britų visuomeninio transliuotojo BBC naujienų svetainė.

Urvas, kurį mokslininkai datuoja mūsų eros 33-70 metais, galėjo būti nedidelė tikinčiųjų požeminė koplyčia, kuri buvo ir jų būstas. Manoma, kad joje slėpėsi maždaug 70 krikščionių grupė, kuri dėl judėjų persekiojimo buvo priversta bėgti iš Jeruzalės. Rastas urvas yra po šv. Jurgio bažnyčia, kuri pati yra viena pačių seniausių pasaulyje krikščionių šventovių. Pasak Rihabo archeologinių tyrinėjimų centro direktoriaus Abdul Qadero Al Hassano (Abdul Kadiro Hasano), daug kas rodo, kad požeminiame urve vyko krikščionių pamaldos daug laiko prieš tai, kai buvo pastatyta ši bažnyčia.

Į urvą veda laipteliai. Jų bendras ilgis - 12 metrų, plotis - 7 metrai. Vienoje urvo patalpų išliko apvali apsidė - altorius ir akmeninės sėdėjimo vietos aplink ją. Mokslininkai teigia, jog čia esanti apsidė nepalieka abejonių, kad urve vyko religinės apeigos. Pasak A.Q. Al Hassano, pasaulyje yra tik dar vienas urvas su apside, kurią mokslininkai pripažino pirmųjų krikščionių Dievo garbinimo vieta. „Mes suradome daugybę puikių daiktų: keraminių dubenėlių, lempų su užrašais. Be to, prie pat bažnyčios yra senovės kapinės“, - sakė tyrėjas.

Iš urvo eina tunelis, vedantis prie cisternos, iš kurios požeminio būsto gyventojai sėmė vandenį. Pačioje Šv. Jurgio bažnyčioje, pastatytoje ant urvo, lubose išliko užrašas: „70 Dievo mylimųjų“. Archeologų nuomone, bažnyčios statytojai taip galbūt įamžino tikėjimo kankinius, kurie čia gelbėjosi nuo persekiojimų.

Kiti mokslininkai kol kas atsargiai vertina kolegų Jordane pareiškimus. Jie teigia, kad norėtų kruopščiau iširti radinius. Pasak jų, kol kas seniausios krikščionių bažnyčios datuojamos mūsų eros trečiuoju šimtmečiu. Pirmieji krikščionys buvo priversti slapta išpažinti savo tikėjimą tol, kol po kelių šimtmečių krikščionybė tapo oficialiu Romos imperijos tikėjimu.

(BNS)

Aldona Narušienė

Po bažnyčios skliautais – Pažaislio muzikos festivalio garsai

Birželio 15 d. Tautos šventovėje skambėjo „Tres Dei Matris Symphoniae“ – Trys Dievo Motinos simfonijos, kompozitorės Onutės Narbutaitės veikalas, kurio didelio dėmesio sulaukusi pasaulinė premjera įvyko 2004 m. Frankfurte prie Oderio. Kūrinį atliko Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras (meno vadovas ir vyr. dirigentas Juozas Domarkas), Kauno valstybinis choras (meno vadovas ir vyr. dirigentas Petras Bingelis), Kamerinis choras „Aidija“ (vadovas Romualdas Gražinis, dirigentas Robertas Šervenikas).

„Trys Dievo Motinos simfonijos“ – tai trijų dalių simfonija, kuri apima tris svarbiausius su Kristumi ir Marija susijusius įvykius – Apreiškimą, Jėzaus Gimimą ir Nukryžiovimą. Pagrindinės trys dalys parašytos remiantis tradiciniais Ave Maria, Gloria ir Stabat Mater tekstais.

Kauniečiai ir jų svečiai turėjo gražią progą antrą vakarą iš eilės nemokamai pasiklausyti koncerto Paminklinėje Prisikėlimo bažnyčioje, kurioje pirmą kartą koncertavo tiek daug atlikėjų vienu metu. Pastatyta didelė scena atlikėjams neužgožė Tautos šventovės grožio, tik dar didingiau atrodė, kai visi atlikėjai išsiriškiavo koncertui. Todėl nenuostabu, kad įspūdingo koncerto jautriai klausėsi ir jauni, ir pagyvenę.

Rima Lipšienė

Pasitinkant vasarą

Birželio pirmąjį sekmadienį Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje nuskambėjo paskutiniai projekto „Dialogas – žodis ir spalva“ garsai, sužėrėjo spalvos. Kaip visuomet susirinkusieji po Sumos šv. Mišių konferencijų salėje šiltais aplodismentais dėkojo menininkams už popietės valandas, pripildytas meno.

„Pasitinkant vasarą“ pavadino savo koncertą tenoras Mindaugas Jankauskas, obojistė Jovita Gelgodaitė ir pianistė Dalia Jatautaitė. Ir ištis klausytojus nusinešė vasaros garsai Dailininkės Valerijos Medelinskienės akvarelės darbų paroda pratęsė koncertavusių mintį ir pabėrė vasaros spalvų paletę: „Žydėjimas iš visos širdies“, „Kvietimas žydėjimui kartu“, „Vakaro pienių laikas“ ir dar daug žydėjimo... Anot Valerijos Medelinskienės, dažnai sunku patikėti, kad tos besiliginčios mūsų širdys gali jau šiandien išsiskleisti visais įmanomo džiaugsmo žiedais.

Daug džiaugsmo, daug spalvų, daug žodžių padovanojo projekte „Dialogas – žodis ir spalva“ dalyvavę menininkai. Kiekvienas susitikimas tapo švente visiems. Kaip sakė projekto vadovas aktorius Egidijus Stancikas: „Tarsi kasdiene rupia duona maitiname vienas kitą žodžiu ir kūryba. Tokiu būdu augame patys ir padedame augti kitiems.“

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiuvi „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas : prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas monsinjoras Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai: Gediminas Žukas, Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Adolfa Daukšienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis